

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۹۰

پاسخنامه

پایه :	۳	موضوع :	عقاید ۳
تاریخ :	۹۰/۳/۲۳	ساعت :	۸

نام کتاب: آموزش عقاید، از درس ۲۰ تا پایان کتاب

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. در مورد «آیاتی که به پدیده‌های مشابه معاد اشاره می‌کند» و «آیاتی که شبهات منکرین معاد را رد می‌کند» کدام توصیف صحیح است؟ ج ۳۷۲
 - أ. هر دو دسته ناظر به وقوع و ضرورت معاد هستند
 - ب. دسته اول ناظر به امکان معاد و دسته دوم ناظر به ضرورت معاد هستند.
 - ج. هر دو دسته ناظر به امکان معاد هستند ■
 - د. دسته اول ناظر به ضرورت وقوع معاد و دسته دوم ناظر به امکان معاد هستند
۲. مراد از تحریف نشدن قرآن چیست؟ د ۲۷۴
 - أ. قرآن محفوظ از اشتباهات کتابتی است
 - ب. به اشتباه تفسیر نمی‌شود
 - ج. تحریف معنوی درباره آن امکان ندارد
 - د. طالبان حقیقت، امکان دسترسی به همه آیات را دارند ■
۳. راز اصلی غیبت حضرت مهدی (عج) چیست؟ د ۳۳۵
 - أ. بیعت نکردن با ستمکاران
 - ب. به جهت از بین رفتن ظالمان
 - ج. جاری کردن سنت‌های غیبت پیامبران در حضرت
 - د. محفوظ بودن از شرّ جباران و ستمکاران ■
۴. کدام گزینه، از اعتقادات مرجئه است؟ ب ۴۴۳
 - أ. ارتکاب گناه عامل شقاوت ابدی است، بلکه موجب کفر و ارتداد می‌شود
 - ب. وجود ایمان برای سعادت ابدی کافی است و ارتکاب گناه ضرری به سعادت مؤمن نمی‌زند ■
 - ج. هر گناهی موجب کفر و شقاوت ابدی نمی‌شود
 - د. چنین نیست که با وجود ایمان هر گناهی بخشیده شود و هیچ اثر سوئی نداشته باشد

تشریحی:

۱. چگونه می‌توان مطمئن شد که پیامبران در دریافت و ابلاغ وحی هیچ‌گونه خطایی نداشته‌اند؟ ۱۹۳

مقتضای علم و قدرت و حکمت الهی آن است که پیام خود را سالم و دست نخورده به بندگان برساند؛ زیرا اگر نداند چگونه آن را حفظ کند با علم نامتناهی او منافات دارد و اگر نتواند با قدرت نامحدود او و اگر بداند و بتواند اما آن را حفظ نکند با حکمت او تنافی دارد چرا که نقض غرض می‌شود.
۲. از شبهه زیر که عصمت انبیاء (ع) را مورد نقد قرار داده است پاسخ دهید. ۲۰۹

«اگر خداوند انبیا را از ارتکاب گناهان مصون و معصوم داشته است در این صورت امتیاز اختیاری برای ایشان ثابت نمی‌شود و در نتیجه استحقاق پاداش برای انجام وظایف و اجتناب از گناهان نخواهند داشت».

معصوم بودن به معنای مجبور بودن بر انجام وظایف و ترک گناهان نیست و خدا را حافظ و عاصم دانستن برای معصومین نیز به معنای نفی استناد کارهای اختیاری به خود ایشان نمی‌باشد زیرا هر چند همه پدیده‌ها در نهایت به اراده الهی مستند است لکن اراده الهی در طول اراده انسان است.
۳. أ. معجزه را تعریف کنید. ب. تفاوت معجزه و کرامت چیست؟ ۲۲۱

أ. معجزه امر خارق العاده‌ای است که با اراده خدای متعال از شخص مدعی نبوت ظاهر می‌شود و نشانه صدق ادعای وی است.

ب. هر دو کار خارق العاده الهی‌اند اما معجزه علاوه بر استناد به اذن خاص الهی، دلیلی بر پیامبری است یعنی در کنار آن دعوی نبوت وجود دارد.

۴. دلیل «اعمّ نبودن مفهوم نبیّ از مفهوم رسول» و «اعمّ بودن مصداق نبیّ از مصداق رسول» را بیان کنید. ۲۳۸
- دلیل اعم نبودن مفهوم: چون در برخی آیات صفت نبی بعد از صفت رسول آمده در حالی که اگر نبی اعم بود، می‌بایست طبق قواعد لغت قبل از رسول می‌آمد.
- دلیل اعم بودن مصداق: چون به لحاظ تاریخی همه پیامبران دارای مقام نبوت بودند و مقام رسالت تنها مخصوص عدّه‌ای (۳۱۳ نفر) از آنها بوده است.
۵. دو مورد از علل ختم نبوت را بیان کنید. ۲۸۹
۱. امکان تبلیغ رسالت الهی در همه جهان به وسیله یک پیامبر و یارانش. ۲. پاسخ‌گویی احکام و قوانین شریعت نسبت به نیازهای حال و آینده و پیش‌بینی‌های لازم برای مسائل نوظهور. ۳. وجود تضمین برای بقاء و مصونیت از تحریف (۴. نبود موجبی برای مبعوث شدن پیامبر دیگر)
۶. بیان کنید چگونه عصمت امام از آیه «اولو الأمر» و «حدیث ثقلین» استفاده می‌شود.
- از آیه اولو الأمر: چون در این آیه اطاعت مطلق از ائمه را لازم شمرده و آن را قرین اطاعت رسول خدا قرار داده معلوم می‌شود اطاعت ایشان در مسیر اطاعت الهی است.
- از حدیث ثقلین: زیرا ارتکاب کوچک‌ترین گناه حتی سهوی باعث جدایی از قرآن است.
۷. سه دلیل عقلی بر تجرد روح بنویسید. ۳۵۸-۳۵۶
۱. «من» (یعنی روح) را با علم حضوری می‌یابیم ولی بدن را باید به کمک اندام‌های حسّی بشناسیم پس من (روح) غیر از بدن است. ۲. «من» موجودی است که در طول سال‌ها با وصف وحدت و شخصیت حقیقی باقی می‌ماند در صورتی که اجزاء بدن بارها عوض می‌شود. ۳. «من» بسیط و تجزیه‌ناپذیر است مثلاً «نیم من» غلط است در حالی که بدن قابل تجزیه است. ۴. حالات روانی مثل اراده، احساس و ... خاصیت اصلی مادیات یعنی امتداد و قسمت‌پذیری را ندارد. ۵. رؤیاهای صادقه. ۶. کرامات اولیاء و برخی کارهای متراضان.
۸. چهار ویژگی از ویژگی‌های عالم آخرت از دیدگاه عقل را بیان کنید. ۳۹۷
۱. ابدی و جاودانی است. ۲. نعمت و رحمت آن خالص و بدون رنج است (سعادت اخروی مطلق است). ۳. دو بخش مجزاً برای رحمت و عذاب دارد. ۴. گنجایش پاداش و کیفر همه انسان‌ها را دارد. ۵. دار جزاء است نه دار تکلیف.
۹. دو فایده از فواید بعثت انبیا را بیان کنید. ۱۸۰
۱. بسیاری از مطالب هست که عقل انسان، توانایی درک آنها را دارد ولی یا نیاز به گذشت زمان و تجارب فراوان دارد و یا در اثر اهتمام افراد به امور مادی و غلبه گرایش‌های حیوانی بر ایشان، مورد غفلت و فراموشی قرار می‌گیرد و یا در اثر بدآموزی‌ها و تبلیغات سوء، بر توده‌های مردم پنهان می‌ماند. چنین مطالبی به وسیله انبیا بیان می‌گردد و با تذکرات و یادآوری‌های پی در پی، از فراموش شدن کلی آنها جلوگیری به عمل می‌آید و با آموزش‌های صحیح و منطقی، جلوی مغالطات و بدآموزی‌ها گرفته می‌شود.
۲. یکی از مهم‌ترین عوامل تربیت و رشد و تکامل انسان، وجود الگو و نمونه رفتار است که اهمیت آن در مباحث روان‌شناسی به ثبت رسیده است. انبیای الهی به عنوان انسان‌های کامل و تربیت شده الهی این نقش را به بهترین وجهی ایفا می‌کنند و به تربیت و تزکیه مردم نیز می‌پردازند.
۳. در صورت فراهم بودن شرایط لازم، رهبری اجتماعی و سیاسی و قضایی مردم را به عهده می‌گیرند و بدیهی است که رهبر معصوم، یکی از بزرگترین نعمتهای الهی برای جامعه می‌باشد.